

Venners Hjælp, saaledes at Pengene laanes mod Kaution, kan det som Regel blive dyre Penge. Er det nu for meget at forlange, at Laansøgerne selv skulle eje disse 400 eller 500 Kr.? Jeg mener Nej. Efter de Lønninger, som Tyendet faar nu om Dage, er det en ren Bedrøvelighed, at de ikke eje saa mange Penge. Havde de dem, vilde de være anderledes situerede straks fra Begyndelsen af, naar de skulle gaa ind i et saadant Brug. Derfor er Forhøjelsen fra de 4000 til de 5000 Kr. et noget tvivlsomt Gode, thi er det vanskeligt at skaffe de 400 Kr., mener jeg, det maa blive endnu vanskeligere at skaffe de 500 Kr. Men til Trods for disse Vanskeligheder ser jeg, at det er nødvendigt, og jeg gaar derfor med til Forhøjelsen til de 5000 Kr., som jo særlig vil faa Betydning for de gode Egne, navnlig for Øerne, hvor det hidtil har knebet med at holde sig inden for Lovens Rammer. Men det er nu alligevel en sørgelig Kendsgerning, at Sparsommelighed er en saa sjælden Vare. Jeg har imidlertid den Tro til det danske Tyende, til den unge Karl og den unge Pige, at naar Fremtiden rigtig bliver holdt dem for Øje og det bliver gjort klart for dem, hvilket lykkeligt fremtidigt Hjem, de kunne skabe sig, saa ville de spare lidt og slaa af paa de mange mere eller mindre tomme Adspredelser. Jeg tror jeg tør gøre Regning paa, at de ældre ville hjælpe til her. I første Linie selvfølgelig Forældrene, dernæst de gode Husbondfolk, som ville deres Tyendes Vel. Jeg kan ikke lade være ved denne Lejlighed og i denne Forbindelse at udtale: Hvem er det, der har et saa udmærket Tag i vor Ungdom nu om Stunder? Det er den danske Folkehøjskole; den har et godt Tag i Ungdommen, idet den i flere Maaneder af Aaret gør sin Indfyldelse gældende over for den. Hvad om den danske Folkehøjskole gjorde sig det til Opgave ved Siden af anden god Paavirkning at slaa til Lyd for Sparsommelighed. Jeg tror, det var en Vej, ad hvilken man kunde komme meget langt frem. At gaa højere op med Laanesummen end til 5000 Kr., vil jeg nødig være med til, fordi det vist ikke er rigtigt. Jeg ved meget vel, det var et staaende Thema omkring paa Valgtribunerne ved Valgene i Fjor Sommer, ligesom Talerne i det andet Ting mere eller mindre have været underbyggede af dette, at Lodderne maatte være saa store, at Folk kunde leve af dem. Men hvad vil det sige, at Folk kunne leve af dem? Det

er vist et meget relativt Begreb. Fordringerne kunne jo være uhyre forskellige, og det er desuden en overordentlig stor Misforstaaelse, at en Mand ikke til enkelte Tider af Aaret skulde kunne arbejde ude for andre og derved tjene sig en god Dagløn, enten Arbejdsgiveren nu er en Herremand eller en Gaardmand, uden at hans Selvstændighed derved blev berørt. Jeg tror tværtimod, at Selvstændighedstølelsen først rigtig kommer frem, naar de to Mænd blive klare over at de kunne være hinanden til Støtte.

Gaar jeg over til den 4de Udvidelse i Lovforslagets § 11, at Statens Bidrag skal forhøjes fra 2 til 3 Mill. Kr., kan jeg ikke nægte, at jeg hellere havde set, at man var bleven ved den højtærede Landbrugsministers oprindelige Forslag om de 2^{1/2} Mill. Kr. Der er udmærket Konsekvens i, at man, naar man forhøjer Laanesummen for den enkelte Ejendom med en Femtedel, saa ogsaa bliver staaende ved en Femtedels-Forhøjelse for Statstilskuddets Vedkommende, og der er endnu en Grund, som er ikke mindre vigtig, nemlig den, at af de 10 Millioner, der have været til Raadighed siden 1899 er kun de to Trediedele brugt. Jeg ser derfor ingen Anledning til at gaa højere op end det oprindelige Forslag gjorde.

Resten af § 11, i Særdeleshed det midterste Stykke, staar jeg noget uforstaaende over for. Saa meget er vist, at jeg ikke indser, hvorledes man kan vedtage dette Lovforslag, før Lovforslaget om Statslaanefonden er vedtaget. Jeg tvivler ikke om, at den højtærede Minister er klar over, at dette Lovforslag vil gaa igennem, men et af to, enten maa dette Lovforslag hvile til Forslaget om Statslaanefonden bliver vedtaget, eller ogsaa maa man tage Statslaanefonden, hvordan den end bliver.

Det sidste Stykke af § 11 tør jeg ikke udtale mig bestemt om, idet jeg mangler det fornødne finansielle Kendskab til at afgøre, om det er mest formaalstjenligt for Staten som hidtil at udstede Statsobligationer eller at lade en Del af Laanesummen gaa igennem Kreditforeninger. Men jeg tør sige, at naar det gælder om at tvinge Penge frem er den højtærede Finansministers Veje uransagelige.

Jeg skal ikke komme nærmere ind paa Enkeltheder i Lovforslaget, da det er bebudet, at det vil komme i Udvalg og Detaillerne jo ville blive behandlet der. Jeg kan fuldstændig anbefale det til Tingets Velvillie.